Vaughan Gething AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Cabinet Secretary for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref : MA/L/VG/0869/17

Simon Thomas AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyllid

21 Rhagfyr 2017

Annwyl Simon

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 12 Rhagfyr sy'n amlinellu'r meysydd y cytunais i roi rhagor o wybodaeth amdanynt pan ymddangosais gerbron y Pwyllgor Cyllid ar 7 Rhagfyr.

Bydd yr adroddiad llawn gan Brifysgol Sheffield yn cynnwys dadansoddiad o effeithiau gwahanol isafbrisiau uned a fodelwyd (yn amrywio o ran cynnydd fesul 5c o 35c i 70c) a dadansoddiad o effeithiau ehangach cyflwyno isafbris uned, gan gynnwys effeithiau ar absenoldeb yn y gweithle a throseddau.

Bydd hefyd yn cynnwys cymhariaeth o'r cynnydd cyfrannol mewn tollau alcohol y byddai ei angen i gyflawni'r un gostyngiad yn y defnydd o alcohol a marwolaethau oherwydd alcohol ymhlith yfwyr peryglus a niweidiol ag isafbris uned, er enghraifft. Fel y soniais yn ystod fy nhystiolaeth i'r pwyllgor, y dyddiad cyhoeddi arfaethedig ar gyfer yr adroddiad hwn bellach yw Chwefror 2018.

Roedd fy swyddogion - mewn sesiwn friffio dechnegol ar Fil Iechyd y Cyhoedd (Isafbris am Alcohol) (Cymru) i'r Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon ar 25 Hydref - a minnau wedi nodi mewn llythyr i'r pwyllgor hwnnw, dyddiedig 14 Tachwedd, mai'r bwriad gwreiddiol oedd i'r adroddiad llawn fod ar gael ym mis Ionawr 2018. Fodd bynnag, bu oedi wrth gael data gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder, a ddefnyddir yn sail i effeithiau cyflwyno isafbris uned a fodelwyd ar droseddu.

Roedd fy swyddogion yn disgwyl derbyn y data gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder ym mis Hydref, ond dim ond ar 6 Rhagfyr y cyrhaeddodd yr wybodaeth honno Lywodraeth Cymru. O ganlyniad, bu oedi cyn i Brifysgol Sheffield allu diweddaru'r elfen hon o'i gwaith modelu a dadansoddi.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Cyhoeddodd Prifysgol Sheffield ei hadroddiad interim ar 29 Tachwedd. Mae hwn yn rhoi diweddariad ar yr enghraifft o isafbris uned o 50c a ddefnyddiwyd yn ei adroddiad yn 2014 ac sydd wedi'i gynnwys ym memorandwm esboniadol y Bil. Er bod y data ychwanegol o'r adroddiad llawn yn bwysig o ran craffu ar y Bil ei hun, bydd yn arbennig o berthnasol er mwyn pennu lefel wirioneddol yr isafbris uned, pe bai'r Cynulliad Cenedlaethol yn pasio'r ddeddfwriaeth hon.

Fodd bynnag, rwy'n gwerthfawrogi eich pryderon ynghylch sut y mae'r amserlen ar gyfer cyhoeddi adroddiad llawn Prifysgol Sheffield yn cyd-fynd â'r dyddiad cau ar gyfer adroddiad cyfnod un y pwyllgor; byddaf yn sicrhau bod fy swyddogion yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r pwyllgorau sy'n gysylltiedig â chraffu ar y Bil. Byddaf yn rhannu'r adroddiad llawn cyn gynted â phosibl.

Yn dilyn fy ymddangosiad gerbron y Pwyllgor Cyllid, cytunais hefyd i ddarparu gwybodaeth ychwanegol am nifer o faterion eraill.

Manylion yr adolygiad gan gymheiriaid a gynhaliwyd ar y dull o asesu ansicrwydd a ddefnyddiwyd yng ngwaith modelu Prifysgol Sheffield

Gofynnoch am ragor o fanylion am yr adolygiad gan gymheiriaid o Fodel Polisi Alcohol Prifysgol Sheffield a'i dull o asesu ansicrwydd. Mae'r dull a fabwysiadwyd i ddadansoddi senario/sensitifrwydd yn un sy'n cael ei argymell gan Lyfr Gwyrdd Trysorlys y DU ac nid yw'n unigryw i'r model hwn. Yn y rhan fwyaf o achosion, cynhaliwyd yr adolygiad gan gymheiriaid o waith modelu Sheffield yn ddienw, fel sy'n arferol ar gyfer adolygiadau gan gymheiriaid o erthyglau cyfnodolion sydd i'w cyhoeddi. Fodd bynnag, mae'r papurau sy'n seiliedig ar Fodel Polisi Alcohol Sheffield wedi'u cyhoeddi mewn nifer o wahanol gyfnodolion mewn gwahanol feysydd, gan gynnwys cyfnodolion megis *The Lancet* (ddwywaith), *BMJ* a *PLOS Medicine*. Bydd model a dull Sheffield wedi cael eu hadolygu gan economegwyr, epidemiolegwyr, economegwyr iechyd ac arbenigwyr iechyd y cyhoedd blaenllaw. Mae adroddiadau Prifysgol Sheffield ar gyfer y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn Iechyd a Gofal (NICE), yr Adran Iechyd a Public Health England hefyd wedi'u hadolygu'n annibynnol. Mae Prifysgol Sheffield hefyd wedi sefydlu grwpiau llywio arbenigol ar gyfer prosiectau ymchwil unigol - y mwyaf nodedig o'r rhain oedd ar gyfer y Rhaglen Ymchwil Alcohol Ryngddisgyblaethol. Mae'r grŵp llywio (y mae Prifysgol Sheffield yn trafod penderfyniadau modelu allweddol ag ef) yn cynnwys yr arbenigwyr canlynol mewn polisi alcohol ac epidemioleg: Paul Gruenewald, Peter Miller, Bill Ponicki, Robin Room, Tim Stockwell, Alex Wagenaar, Clare Beeston, Joanna Shapland, Gerhard Gmel and Juergen Rehm.

Mae'r memorandwm esboniadol a gynhyrchwyd ar gyfer y Bil hefyd wedi cael ei adolygu'n annibynnol gan ddau academydd.

Gwybodaeth am yr arian a ddyrennir i godi ymwybyddiaeth o'r isafbris uned

Mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod yn llwyr bwysigrwydd buddsoddi mewn cyfathrebu i godi ymwybyddiaeth o ofynion y ddeddfwriaeth, cyn ei gweithredu. Gan ddysgu o'n profiadau o weithredu deddfwriaeth debyg yn y gorffennol, mae angen inni greu momentwm a sicrhau cydymffurfiaeth ymysg manwerthwyr o'r cychwyn cyntaf.

Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol ar gyfer y Bil yn nodi £100,000 ar gyfer cyfathrebu (gweler tabl naw). Yn benodol, mae paragraff 303 yn nodi: "Bydd angen ffocws cryf ar gyfathrebu gofynion y ddeddfwriaeth, yn enwedig yn ystod misoedd cyntaf y gwaith gweithredu. Mae hyn yn cynnwys rhoi cyhoeddusrwydd i'r newidiadau er mwyn rhoi gwybod i fusnesau, er enghraifft drwy ohebiaeth uniongyrchol, gwefannau, cyfryngau cymdeithasol a chyhoeddiadau masnach, a hynny am gost o ryw £80,000, ac er mwyn rhoi gwybod i'r cyhoedd, er enghraifft drwy ymgyrch cysylltiadau cyhoeddus, digwyddiad lansio ac ar y we a chyfryngau cymdeithasol, a hynny am gost o ryw £20,000."

Cyfarfod rhwng swyddogion Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU, yn enwedig mewn perthynas ag unrhyw effaith ar y fframwaith cyllidol

Cyfarfu swyddogion Llywodraeth Cymru â swyddogion y Swyddfa Gartref ar 19 Rhagfyr. Mae trafodaethau'n parhau ynghylch unrhyw effeithiau ar y fframwaith cyllidol a byddaf yn ysgrifennu at y Pwyllgor Cyllid ynglŷn â'r mater hwn yn y Flwyddyn Newydd.

Trafodaethau â Chonsortiwm Manwerthu Cymru ynglŷn ag ymholiad y pwyllgor ynghylch a ddylai ardoll wirfoddol fod yn gysylltiedig â'r isafbris uned

Bydd fy swyddogion yn cwrdd â chynrychiolwyr o Gonsortiwm Manwerthu Cymru yn gynnar yn y Flwyddyn Newydd a byddant yn adrodd yn ôl i'r pwyllgor mewn perthynas â thrafodaethau am y syniad hwn. Fodd bynnag, mae heriau cydnabyddedig, gan gynnwys ansicrwydd ynghylch cynnydd posibl mewn refeniw i fanwerthwyr a ble yn y gadwyn gyflenwi y gallai'r rhain godi. Bydd hyn yn cael ei adolygu.

Costau sy'n gysylltiedig â gweithgareddau arolygu a gorfodi ychwanegol gan awdurdodau lleol.

Mae fy swyddogion wedi bod yn gweithio'n agos gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru; Cyfarwyddwyr Diogelu'r Cyhoedd yng Nghymru a Phenaethiaid Safonau Masnach Cymru i sicrhau bod digon o adnoddau'n cael eu dyrannu i weithgareddau arolygu a gorfodi sy'n gysylltiedig â gweithredu'r Bil.

Mae'r memorandwm esboniadol yn tynnu sylw at y ffaith y bydd angen £150,000 yn ystod blwyddyn gyntaf gweithredu'r Bil, £100,000 yn yr ail flwyddyn a £50,000 yn y drydedd flwyddyn er mwyn cynnal gweithgareddau arolygu a gorfodi adnoddau yn ychwanegol at yr hyn a fyddai'n digwydd beth bynnag, fel rhan o systemau arolygu presennol sy'n ymwneud ag adeiladau sy'n cyflenwi alcohol. Mae trafodaethau rhwng swyddogion a Safonau Masnach yn parhau ar hyn o bryd ynglŷn â'r proffil gwariant mwyaf priodol o fewn y dyraniad tair blynedd (2019-2022) o £300,000.

Bydd hyn yn sicrhau bod gennym y system arolygu fwyaf effeithiol drwy dargedu gorfodaeth ar yr adeg iawn wrth weithredu'r ddeddfwriaeth. Byddaf yn ysgrifennu at y pwyllgor gyda rhagor o fanylion ynghylch sut y caiff yr arian ei broffilio o fewn y dyraniad cyffredinol o £300,000 ar ôl cytuno ar hyn yn ffurfiol.

Yn gywir

Vaughan Gething AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Cabinet Secretary for Health and Social Services